Debut întârziat

(Costin Popa – 29 martie 2010)

De peste un deceniu şi jumătate, argentinianul José Cura este vedetă adulată a scenelor mondiale de operă. S-a afirmat peste tot în marile roluri de factură lirico-spintă şi dramatică, graţie culorii întunecate a glasului – o raritate pentru un tenor, apetenţei pentru personajele romantice şi veriste puternice şi, nu în ultimul rând sau mai degrabă tocmai pentru acest lucru, datorită intensului său potenţial actoricesc cu care a construit eroi tulburători.

Dacă mai adăugăm şi un look de macho, iată reţeta succesului. Cu toate atuurile date de calitatea timbrală aproape baritonală, Cura nu a fost şi nu este exponent al perfecţiunii vocale. Tehnica de cânt, departe de ideal, îl face să recurgă deseori la subtile subterfugii pentru a ascunde dificultăţile de abordare a unor desene melodice ţesute incomod.

La cei aproape 50 de ani, pe care îi arată, tenorul a hotărât să-şi mai adauge un rol în repertoriu, cel al junelui Rodolfo din **Boema** de Puccini. De ce abia acum, după copleşitoarele Otello, Samson, Canio, Turiddu, Don Alvaro şi altele asemenea? Greu de ghicit. Poate pentru că, între partiturile solicitante, are nevoie şi de un moment de respiro. Sau, pur şi simplu, doreşte să-şi îmbogăţească lista de roluri. În fond, contează mai puţin. Poetul Rodolfo poate fi şi învăţăcel întârziat, seralist.

Pentru debut, Cura a ales Opera din Zürich, scenă care se mândreşte cu cea mai mare densitate de vedete într-un teatru de numai 1000 de locuri. Este meritul politicii manageriale şi sponsoriale promovate de directorul Alexander Pereira, cel care a adus Opernhaus Zürich imediat în apropierea celor mai faimoase case lirice. O glumă de prin partea locului spune că nu s-a putut construi metrou în oraş pentru că s-ar fi ciocnit de... depozitele de bani ale băncilor. Ei bine, Pereira a avut abilitatea de a atrage, este evident, sume importante pe care le-a oferit ca onorarii multor mari artişti ai momentului. Numai în stagiunea 2009-10, în afară de subvenţia venită din partea Cantonului Zürich, nu mai puţin de 130 (!!!) de sponsori privaţi au susţinut producţiile. Aviz teatrelor noastre!

După 20 de ani de conducere in loco, directorul Pereira se va arunca în curând într-o nouă provocare, urmând să preia din 2011 frâiele celebrului festival salzburghez.

Farmecul timbral

José Cura... am recunoscut vocea-i frumos îmbrăcată în armonice, demnă de al său fascino timbrico nativ, poate mai puţin sombrată ca altă dată, dovadă că tenorul ştie că îngroşarea peste măsură a coloanei sonore îi poate provoca dezechilibre de omogenitate, mai ales către registrul acut. Nici acum nu este perfect.

Deşi culminaţia de Si natural acut a ariei **Che gelida manina** (s-a făcut deci transpoziţia cu un semiton în jos faţă de original) a sunat concentrat şi lung, iată că un alt vârf, nota de La a frazei **...sboccia l'amor** din actul secund, şi-a pierdut efectul prin lipsa proiecţiei. Observând mai înainte tot un La natural (**Eureka**! din primul act) identic nefocusat, mă gândesc că este o zonă mai puţin stăpânită a registrului. Linia vocală este frumos înfăţişată, deşi nu întotdeauna îngrijit, pe alocuri sunete „deschise" se strecoară mai mult sau mai puţin voluntar. Va mai repara ceva José Cura în sensul devenirii unui vocalist ideal? Greu de crezut. Rămâne însă un cântăreţ-actor delicios în jocul cu prietenii, dăruit şi sincer îndrăgostit de Mimì, sfâşietor în durere.

Soprana Adriana Damato a cunoscut o progresie constantă pe parcursul spectacolului, cântând întrucâtva liniar prima arie, **Si, mi chiamano Mimì**, încărcându-se pasional mai apoi, în **Donde lieta uscì** şi găsind cele mai bune momente, sensibile şi susţinute de sonorităţi generoase, în actul al IV-lea.

Musetta, deloc insinuantă şi subtilă, cu oarecari stridenţe în acutele ariei **Quando m'en vò**, dar colorată şi seducătoare scenic, a fost soprana Christiane Kohl.

Un alt debut a revenit baritonului Gabriel Bermúdez (Marcello mult prea tenoral şi, de aceea, pierdut în ansamblu la exploziva tiradă **Gioventù mia** din actul secund), alăturat prietenilor Schaunard (Cheyne Davidson) şi Colline (Andreas Hörl). Dintre celelalte roluri, episodice, am reţinut conturul necaricatural – contrar obişnuinţelor – pe care l-a propus basul Davide Fersini, Benoît.

La pupitru, Massimo Zanetti a condus cu vervă şi poezie, încercând – în cel de-al doilea act – să stăpânească pe cât posibil derapajul alămurilor.

Producţia regizorului Philippe Sireuil (cu decoruri ingenios stilizate de Vincent Lemaire şi costume desenate de Jorge Jara) nu este nouă la Zürich. Acţiunea a fost transpusă din prima jumătate a secolului al XIX-lea în epoca maşinii de scris – la care roboteşte de zor Rodolfo, deci cam spre secolul trecut. Spectacolul are vivacitate, atmosferă şi concentrare. S-a făcut o singură pauză după actul secund, dar în antractul dintre al treilea şi al patrulea a fost nevoie de timp mult pentru schimbarea de decor, petrecută cu cortina închisă şi în deranjant zgomot de bocănituri de ciocane şi alte ustensile. Munci grele! Mai bine se dădea pauză.